

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Кваліфікаційна робота

з теми:

**«ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»**

Виконав студент 2 курсу
групи Ang1-M24
спеціальності 014 (Середня освіта
(Англійська мова і зарубіжна література))

Сопурко Андрій

Керівник: кандидат
філологічних наук, доцент,
старший викладач кафедри
англійської мови

Казимір І.С.

Національна шкала

Кількість балів: _____ Оцінка

ECTS _____

Члени комісії

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької мови,

Боднарчук Т.В.

Кам'янець-Подільський 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	6
1.1 Аналіз наукових досліджень ефективності використання відеоматеріалів у процесі навчання англійської мови.....	6
1.2 Типологізація та структурна організація відеоматеріалів у процесі навчання англійської мови.....	12
1.3 Когнітивно-комунікативний потенціал відеоматеріалів у процесі навчання англійської мови у закладі загальної середньої освіти.....	15
1.4 Психолінгвістичні та соціокультурні аспекти сприйняття відеоконтенту у процесі навчання англійської мови у закладі загальної середньої освіти.....	18
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	21
РОЗДІЛ 2. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	23
2.1 Відеоматеріали в межах сучасних підходів під час навчання англійської мови у закладі загальної середньої освіти.....	23
2.2 TED Talks як інструмент розвитку критичного мислення та мовленнєвої компетентності учнів в закладі загальної середньої освіти.....	32
2.3 Інтеграція TED Talks у CLIL-орієнтоване навчання: потенціал, виклики, перспективи.....	44
2.4 Емпіричне обґрунтування ефективності методики використання відеоматеріалів.....	48
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	50
ВИСНОВКИ.....	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55

ВСТУП

У сучасному освітньому просторі, який характеризується динамічним розвитком технологій та глобалізаційними процесами, вивчення англійської мови набуває особливого значення як необхідної умови ефективної міжкультурної комунікації. Традиційні методи навчання поступово доповнюються інноваційними засобами, серед яких важливе місце посідають відеоматеріали. Їх використання забезпечує багатоканальне сприйняття інформації, поєднуючи візуальні та аудіальні стимули, підвищує ефективність засвоєння знань і сприяє глибшому розумінню мовного матеріалу [33, с. 386].

Запропонована кваліфікаційна робота доводить, що використання відеоматеріалів як інноваційного засобу навчання англійської мови сприяє інтеграції когнітивного, комунікативного, мовного та соціокультурного розвитку учнів. Такий підхід забезпечує формування цілісної мовної особистості, здатної до ефективної міжкультурної комунікації в умовах глобалізованого освітнього простору.

Залучення відеоконтенту під час навчання англійської мови у закладах загальної середньої освіти сприяє створенню автентичного мовного середовища, розвиває комунікативні навички учнів, формує їхню соціокультурну компетентність та підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови. Дослідники наголошують, що відео стимулює когнітивну активність учнів, допомагає краще засвоювати лексико-граматичний матеріал, а також позитивно впливає на розвиток мовленнєвої впевненості [45; 24, с. 100].

Роль відеоматеріалів у процесі навчання англійської мови у закладі загальної середньої освіти полягає не лише у наочності чи розважальному елементі, а насамперед у створенні умов для цілісного, інтерактивного й комунікативно орієнтованого навчального процесу.

Актуальність дослідження зумовлена потребою осучаснення методики викладання англійської мови та підвищення ефективності мовної освіти шляхом інтеграції мультимедійних технологій у навчальну практику.

Мета кваліфікаційної роботи – встановити особливості, потенціал та ефективність використання відеоматеріалів у процесі навчання англійської мови в закладах загальної середньої освіти.

Поставлена мета передбачає виконання таких завдань:

- схарактеризувати когнітивні, комунікативні та соціокультурні аспекти використання відео матеріалів у процесі навчання англійської мови;
- проаналізувати наукові підходи та практичні результати застосування відеоматеріалів у навчальному процесі;
- дослідити ефективність інтеграції відеоконтенту в межах CLIL-методики та перевернутого класу (*flipped classroom*);
- розробити систему завдань, що реалізують когнітивно-комунікативний потенціал відеоматеріалів у навчанні англійської мови;
- визначити педагогічні умови оптимального використання відеоконтенту для формування іншомовної комунікативної компетентності.

Об'єкт дослідження – відеоматеріали на уроках англійської мови в закладах загальної середньої освіти.

Предмет дослідження – теоретико-методологічні та практичні характеристики відеоматеріалів на уроках англійської мови в закладі загальної середньої освіти.

Методи дослідження:

Теоретичні:

- **аналіз і синтез** – для вивчення наукових джерел із проблеми використання відеоматеріалів у навчанні іноземних мов;
- **моделювання** – для створення моделі ефективного уроку англійської мови із застосуванням відеоконтенту;
- **індукція та дедукція** – для узагальнення закономірностей використання відео у когнітивно-комунікативному аспекті;
- **порівняльно-аналітичний метод** – для зіставлення різних типів відеоматеріалів (навчальних, автентичних, мотиваційних, аналітичних) за їхнім навчальним потенціалом.

Емпіричні методи:

- **спостереження** – для аналізу участі учнів у роботі з відеоконтентом під час уроків англійської мови;
- **метод педагогічного експерименту** – для перевірки ефективності використання відеоконтенту на практиці (зокрема TED Talks, BBC Learning English тощо);
- **аналіз результатів навчальної діяльності** – для оцінки змін у рівні володіння мовними, комунікативними та соціокультурними компетентностями.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані для вдосконалення методики навчання англійської мови в закладах загальної середньої освіти. Розроблені підходи до використання відеоконтенту можуть стати основою для створення інтерактивних навчальних курсів, реалізації CLIL-підходу, упровадження технології перевернутого класу та підвищення мотивації учнів до вивчення англійської мови через автентичне медіасередовище.

ВИСНОВКИ

Узагальнення результатів дослідження дозволяють констатувати, що відеоматеріали у навчанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти виступають високоефективним когнітивно-комунікативним інструментом. Їх використання забезпечує синхронну мобілізацію вербальних, візуальних та емоційних каналів сприйняття, що сприяє формуванню критичного мислення, аналітичної обробки інформації, мовленнєвої активності та здатності до інтерпретації автентичних комунікативних ситуацій.

Психолінгвістичні механізми сприйняття відеоконтенту ґрунтуються на інтеграції зорово-слухових стимулів, асоціативної пам'яті та мовленнєвого прогнозування, що полегшує засвоєння граматичних та лексичних структур іншомовного матеріалу. Психолінгвістичний аналіз сприйняття відеоконтенту засвідчив, що мультимодальні ресурси активізують механізми довготривалої пам'яті, сприяють кодуванню лексико-граматичних структур через поєднання візуального та аудіального каналів, а також стимулюють емоційно-сміслову обробку мовного матеріалу.

Соціокультурний компонент реалізується через залучення учнів до міжкультурного діалогу, формування емпатії, засвоєння культурних кодів та етикетних норм англомовного соціуму, що забезпечує розвиток міжкультурної компетентності.

Проведене дослідження засвідчує, що відеоконтент є невід'ємним компонентом сучасного освітнього процесу з навчання англійської мови. Його інтеграція у структуру уроку забезпечує підвищення рівня когнітивної залученості, розвитку мовленнєвих і комунікативних компетентностей, а також формування критичного мислення та міжкультурної обізнаності учнів. Водночас ефективність використання відеоматеріалів значною мірою залежить від педагогічної моделі їх упровадження.

На нашу думку, оптимальним способом організації роботи з відеоконтентом є його застосування у межах моделі *flipped classroom* (перевернутого навчання), що передбачає самостійне опрацювання

відеоматеріалів учнями до заняття та подальше обговорення, аналіз і практичне застосування змісту під час уроку. Такий підхід дозволяє зберегти навчальний час, підвищити автономію учнів, забезпечити більш глибоке осмислення матеріалу та створити умови для інтерактивної взаємодії й розвитку мовленнєвої активності.

Аналіз наукових підходів і практичного досвіду показав, що інтеграція відео у навчальний процес у межах CLIL-методики та перевернутого класу (flipped classroom) підвищує рівень когнітивної активності учнів, розвиває критичне мислення, автономність і навички комунікативної взаємодії.

Отже, відеоконтент, інтегрований у структуру навчального процесу за принципами перевернутого навчання, є дієвим засобом підвищення ефективності іншомовної освіти, сприяє реалізації компетентнісного підходу та відповідає сучасним вимогам до організації CLIL-орієнтованого освітнього середовища.

Інтеграція TED Talks у CLIL-орієнтоване навчання демонструє значний потенціал для одночасного розвитку предметних знань та мовних навичок, стимулює міжкультурне порівняння, підвищує мотивацію та формує здатність до критичного осмислення навчального матеріалу. Використання відеоконтенту дозволяє реалізовувати диференційовані та індивідуалізовані підходи до навчання, забезпечує інтерактивність уроків та сприяє зменшенню гендерних та індивідуальних диспропорцій у навчальній активності учнів.

Розроблена система завдань на основі відеоконтенту реалізує когнітивно-комунікативний потенціал аудіовізуального матеріалу: передбачає роботу з контекстом, інтерпретацію невербальних компонентів, створення власних відеопроєктів та інтерактивну взаємодію.

Оптимальними педагогічними умовами ефективного використання відеоматеріалів у навчанні англійської мови визначено:

- добір автентичного відеоконтенту відповідно до навчальних цілей і тематики;

- дотримання трьохетапної структури роботи з відео (до перегляду, під час і після перегляду);
- інтеграцію цифрових інструментів і платформ (YouTube, TED-Ed, Edpuzzle, LearningApps тощо);
- поєднання рецептивних і продуктивних видів діяльності.

Використання відеоконтенту в навчанні англійської мови забезпечує інтеграцію когнітивних, комунікативних, психологічних і технологічних аспектів навчального процесу, що створює сприятливі умови для розвитку цілісної іншомовної комунікативної компетентності та підвищення мотивації учнів.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на уточнення психологічних і психолінгвістичних механізмів сприйняття відеоконтенту та визначення ефективних стратегій його інтеграції в навчальний процес; розроблення інструментів моніторингу навчальної активності під час роботи з відеоконтентом і порівняльний аналіз ефективності різних типів відеоматеріалів у формуванні комунікативної компетентності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кашук М., Липченко Т. Використання відеоматеріалів TED Talks у навчанні англійської мови. 2022. APHN Journal. № 55(2). DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-2-28>.
2. Крат Є. А. Актуальні проблеми та перспективи використання автентичних відеоматеріалів на уроках іноземної мови. Дніпровський науковий вісник. 2021. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/4f956082-6944-49d6-847c-5ae90d9a7661> (дата звернення 04.11.2025)
3. Омельченко І. В. Переваги використання відеоматеріалів на занятті з англійської мови. Science, research, development. 2019. С. 6-7. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48681> (дата звернення: 05.11.2025)
4. Онищенко А. І. Використання відеоматеріалів під час навчання англійської мови. Електронний ресурс. Експериментальний електронний репозиторій Херсонського державного університету. 2023. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/items/878c4ac4-cac9-40d7-9b3c-e4c06ecf74d5> (дата звернення 07.11.2025)
5. Прийма К. О. Використання відеоуроків та навчальних відео на уроках з вивчення англійської мови у ліцеї [Магістерська робота, Херсонський державний університет]. Електронний репозиторій ХДУ. 2024. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/20444> (дата звернення 08.11.2025)
6. Федоренко Ю. П. Технології використання аудіо та відеоматеріалів у процесі навчання англійської мови Журналістика, філологія та медіаосвіта : зб. наук. доп. Всеукр. наук.-практ. конф., 14–15 трав. 2009 р. Т. 2. Полтава, Освіта, 2009. С. 372–374.
7. Abdel-Al Ibrahim K. A., Ahmed A. A., Al-mehsin S. A., Alipour P. Psychological factors affecting language-learning process in Saudi Arabia: The

- effect of technology-based education on high school students' motivation, anxiety, and attitude through flipped learning. *Education Research International*. 2022. 14 p. DOI: <https://doi.org/10.1155/2022/8644890> (дата звернення 08.11.2025)
8. Aralat H., Maksymova O. Ефективність використання відеоматеріалів на уроці англійської мови в старшій школі. *Український журнал освітніх досліджень*. 2022. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/2477> (дата звернення 08.11.2025)
 9. Ariyanto N., Rochsantiningih D., Pudjobroto H. Enhancing students' speaking skill by using YouTube videos. *English Education*. 2018. 6(3). P. 278–284. URL: <http://dx.doi.org/10.20961/eed.v6i3.35883> (дата звернення 08.11.2025)
 10. Balcikanli C. Metacognitive awareness inventory for teachers (MAIT). *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*. 2011. URL: <http://dx.doi.org/10.25115/ejrep.v9i25.1620> (дата звернення 05.11.2025)
 11. Bell S. Project-based learning for the 21st century: Skills for the future. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*. 2010. 83(2). P. 39–43. DOI: <https://doi.org/10.1080/00098650903505415> (дата звернення 05.11.2025)
 12. Bergmann J., Sams A. *Flip your classroom: Reach every student in every class every day*. Alexandria, VA: International Society for Technology in Education, 2012
 13. Bishop J. L., Verleger M. A. The flipped classroom: A survey of the research. *Proceedings of the ASEE National Conference*. 2013. P. 1–18. URL: <https://peer.asee.org/22585> (дата звернення 09.10.2025)
 14. Chen Z. Flipping the procedural knowledge learning: A case study of software learning. *Interactive Learning Environments*. 2019. 29(3). P. 428–441. DOI: <https://doi.org/10.1080/10494820.2019.1579231> (дата звернення 06.10.2025)
 15. Chen Z. Student engagement in flipped classrooms: Investigating interactive and video-based strategies. *Education and Information Technologies*. 2023. 28(1).

- P. 125–140. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10639-022-10012-x> (дата звернення 08.11.2025)
16. Deng R., Gao Y. Effects of embedded questions in pre-class videos on learner perceptions, video engagement, and learning performance in flipped classrooms. *Active Learning in Higher Education*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1177/14697874231167098> (дата звернення 07.11.2025)
17. Cook V. J. *Second-Language Learning: A Psycholinguistic Perspective*. *Language Teaching & Linguistics: Abstracts*. 1978. 11(2). P. 73–89. DOI: 10.1017/S0261444800003657
18. Cross J. *Comprehending news videotexts: The influence of the visual content*. 2011. URL: https://scholarspace.manoa.hawaii.edu/bitstream/10125/44251/1/15_02_cross.pdf (дата звернення 07.11.2025)
19. Derwing T. M., Munro M. J. *Pronunciation fundamentals: Evidence-based perspectives for L2 teaching and research*. John Benjamins, 2015. DOI: <https://doi.org/10.35869/afial.v0i29.3281>
20. Dinh T. H. T. The effect of video clips on students' speaking performances. *International Journal of Language Instruction*. 2023. 2(1). P. 40–50. DOI: <https://doi.org/10.54855/ijli.23214>
21. Dörnyei Z. New themes and approaches in second language motivation research. *Annual Review of Applied Linguistics*. 2001. 21. P. 43–59. DOI: <https://doi.org/10.1017/s0267190501000034>
22. Ellis R. Task-based language teaching: Sorting out the misunderstandings. *International Journal of Applied Linguistics*. 2017. 27(2). P. 386–401. DOI: <https://doi.org/10.1111/ijal.12238>
23. Fitriyeni T. W., Widyastuti T. Improving Students' Speaking Skill Using Video. *Jurnal Aksara Public*. 2020. 1–9. DOI: <https://doi.org/10.35961/salee.v1i01.74>
24. Gilmore A. Authentic materials and authenticity in foreign language learning. *Language Teaching*. 2007. 40(2). P. 97–118. DOI: <https://doi.org/10.1017/s0261444807004144>

25. Jeliseh M. T., Gilakjani A. P. The impact of using educational videos on EFL learners' vocabulary learning. *The Journal of AsiaTEFL*. 2022. 19(2). P. 619–627. DOI: <https://doi.org/10.18823/asiatefl.2022.19.2.14>
26. Julaihah S. The impact of using video media in increasing motivation for speaking ability. *Jurnal Penelitian*. 2021. 6(1). P. 56–63. DOI: <https://doi.org/10.46491/jp.v6i1.555>
27. Juma M. J. Developing English pronunciation through animation and YouTube videos. *Arab World English Journal*. 2021. 12(4). P. 401–414. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no4.26>
28. Kaur D., Yong E., Mohd Zin N., DeWitt D. The use of videos as a cognitive stimulator and instructional tool in tertiary ESL classroom. *The Malaysian Online Journal of Educational Technology*. 2014. 2(3). URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1086405.pdf> (дата звернення 08.11.2025)
29. Katawazai R., Saidalvi A. The attitudes of tertiary level students towards cooperative learning strategies in Afghan EFL context. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*. 2020. 19(9). P. 301–319. DOI: <https://doi.org/10.26803/ijlter.19.9.16>
30. Katawazai R. Implementing outcome-based education and student-centered learning in Afghan public universities: the current practices and challenges. *Heliyon*. 2021. 7(5). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e07076>
31. Krashen S. The input hypothesis: An update. *Linguistics and Language Pedagogy: The state of the art*. 1992. P. 409–431. URL: <https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=GzgWsZDIVo0C&oi=fnd&pg=PA409> (дата звернення 09.11.2025)
32. Levy M., Stockwell G. *CALL dimensions: Options and issues in computer-assisted language learning*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 2006
33. Mayer R. E. *Multimedia learning*. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2021. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781108859025>
34. Mekheimer M. A. The impact of using videos on whole language learning in EFL context. *Arab World English Journal*. 2011. 2(2). P. 5–39. URL:

<https://awej.org/images/AllIssues/Volume2/Volume2Number2April2011/1.pdf>

(дата звернення 09.11.2025)

35. Moeller A. J. Promoting learner engagement through interactive digital tools. 2019. URL: <https://digitalcommons.unl.edu/teachlearnfacpub/310/> (дата звернення 10.11.2025)
36. Mayer R. E. Multimedia instruction. Handbook of research on educational communications and technology. 2014. P. 385–399. DOI: https://doi.org/10.1007/978-1-4614-3185-5_31
37. Rick A. M. M., Mohd W. N. H. W., Rahman M. A., Sukiman S. A., Mokhtar R., Katawazai R. Exploring online group work using Tuckman's model. International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences. 2022. 12(11). P. 187–205. DOI: <http://dx.doi.org/10.6007/IJARBS/v12-i11/14945>
38. Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and methods in language teaching. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2014
39. Riswandi D. Use of YouTube-based videos to improve students' speaking skill. Proceeding of the International Conference on Teacher Training and Education. 2016. 2(1). P. 298–306. URL: <http://jurnal.uns.ac.id/ictte/article/view/8150> (дата звернення 08.11.2025)
40. Thomas J. W. A review of research on project-based learning. San Rafael, CA: Autodesk Foundation, 2000
41. Thuy Hong Thi Dinh. The effect of video clips on students' speaking performances. International Journal of Language Instruction. 2023. 2(1). P. 40–50. DOI: <https://doi.org/10.54855/ijli.23214>
42. Utami H. S., Morganna R. Improving students' English pronunciation competence by using shadowing techniques. English Franca: Academic Journal of English Language and Education. 2022. 6(1). P. 127–150. DOI: <https://doi.org/10.29240/ef.v6i1.3915>
43. Wagner E. Test-takers' interaction with an L2 video listening test. System. 2007. 38(2). P. 280–291. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.system.2010.01.003>

44. Willis J., Willis D. Doing task-based teaching. Oxford: Oxford University Press, 2007
45. Yuksel D., Tanriverdi B. Effects of watching captioned movie clip on vocabulary development of EFL learners. Online Submission. 2009. 8(2). URL: <https://scholar.google.com/scholar?oi=bibs&cluster=4260443129887235628&btnI=1&hl=en> (дата звернення 10.11.2025)
46. Wagner E. Are they watching? Test taker viewing behavior during an L2 video listening test. Language Learning & Technology. 2007. 11(1). P. 67–86. DOI: <https://doi.org/10.64152/10125/44089>
47. Zayraey J. R. The impacts of watching videos on improving tertiary-level students' English language speaking skill. Journal of Social Sciences & Humanities. 2024. 2(1). P. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.62810/jssh.v2i1.9>
48. LearnEnglish Kids. British Council. URL: <https://learnenglishkids.britishcouncil.org> (дата звернення 10.11.2025)
49. Green Forest. Життя видатних людей: 7 фільмів англійською. URL: <https://greenforest.com.ua/journal/read/zhittya-vidatnih-lyudej-7-filmiv-anglijskoyu> (дата звернення 02.11.2025)
50. Grammar Monster. URL: <https://grammar-monster.com> (дата звернення 02.11.2025)
51. YouTube. Everyday Native English Conversation. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=LGCPyiojNQA> (дата звернення 08.11.2025)
52. BBC Learning English. The London to Edinburgh Challenge: Episode 1. URL: https://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/the_london_to_edinburgh_challenge/episode-1 (дата звернення 10.11.2025)
53. TED. Graham Hill: Less stuff, more happiness. URL: https://www.ted.com/talks/graham_hill_less_stuff_more_happiness (дата звернення 09.11.2025)
54. TED. Suarez, Thomas. A 12-year-old app developer. URL: https://www.ted.com/talks/thomas_suarez_a_12_year_old_app_developer (дата звернення: 09.11.2025).